

Kultur- och fritidsnämnden

Remiss från Länsstyrelsen avseende förslag till byggnadsminnesförklaring av folkparkshuset med park i Lund, Väster 5:10 och del av Väster 7:1, Lunds kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen överväger att besluta om byggnadsminnesförklaring av folkparksbyggnaden med park och har översänt förslaget för yttrande till Lunds kommun. Länsstyrelsen kan förklara en byggnad, som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde med ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde, för byggnadsminne. Förslaget innebär ett antal skyddsbestämmelser, som kan innebära viss begränsning för framtida verksamhet. Kultur- och fritidsförvaltningens sammanvägda bedömning är dock att det fortsatt går att bedriva en god verksamhet i folkparken.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse den 26 februari 2019 (denna skrivelse)

Remiss från kommunkontoret, inkommen den 22 januari 2019

Remiss från Länsstyrelsen avseende förslag till byggnadsminnesförklaring av folkparkshuset med park i Lund, Väster 5:10 och del av Väster 7:1, Lunds kommun, daterad den 19 december 2018

Barnets bästa

En byggnadsminnesförklaring av folkparksbyggnaden med park bör inte komma att påverka barn negativt. Det kan dock innebära vissa begränsningar i den verksamhet som bedrivs i byggnaden, men detta bedöms inte påverka barn specifikt. Genom att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer värnas kulturarvet, vilket kan vara värdefullt för dagens barn senare i livet.

Ärendet

Länsstyrelsen har inkommit med remiss till kommunkontoret avseende förslag till byggnadsminnesförklaring av folkparkshuset med park i Lund. Kommunkontoret har i sin tur remitterat ärendet till bland annat kultur- och fritidsnämnden för att därefter avge ett samlat yttrande från kommunen till Länsstyrelsen.

Ärendet om att byggnadsminnesförklara folkparksbyggnaden väcktes av en privatperson genom en skrivelse till Länsstyrelsen 2013. Länsstyrelsen efterfrågade, i en remiss till Lunds kommun 2015, synpunkter på en eventuell byggnadsminnesförklaring. Byggnadsnämnden yttrade sig då om att plan- och bygglagen borde vara tillräcklig för att bevaka byggnadens kulturhistoriska värden. Vidare yttrade sig byggnadsnämnden om att, i det fall en byggnadsminnesförklaring ändå skulle bli aktuell, skulle skyddsbestämmelserna utformas så att de möjliggjorde kompletteringar och ändringar av byggnadens interiör samt tillåta förbättrad tillgänglighet och komplementbebyggelse i öster eller norr.

Bestämmelser

Enligt 3 kap. 1 § kulturmiljölagen (1988:950), förkortad KML, får Länsstyrelsen förklara en byggnad, som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde med ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde, för byggnadsminne. Bestämmelserna om byggnadsminnen får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader berättar om och bidrar till en förståelse av samhällsutvecklingen i olika tider. Ett byggnadsminne kan berätta om specifika händelser eller enskilda personers historia.

I samråd med fastighetsägaren beslutar Länsstyrelsen att en byggnad eller annan miljö ska skyddas som byggnadsminne enligt kulturmiljölagen. Vissa statligt ägda byggnadsminnen beslutar regeringen om.

Länsstyrelsens förslag till beslut

Länsstyrelsen menar att folkparksbyggnaden är en mycket god och välbevarad representant för brutalismens stilriktning och att det är för dess arkitektoniska värden som byggnaden främst har lyfts fram.

Länsstyrelsen gör vidare bedömningen att folkparksbyggnaden har synnerligen höga kulturhistoriska värden och beslutar därmed att förklara folkparkshuset med park, fastigheterna Väster 5:10 och del av Väster 7:1, Lunds kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap. 2 § KML följande skyddsbestämmelser.

1. Byggnaden med pergola får inte flyttas, rivas, byggas till eller på annat sätt ändras utvändigt.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme och planlösningen får inte ändras. Stommen får inte byggas för och dess ytskikt får inte ändras. Källarvåning undantas denna bestämmelse.
3. Ingrepp får inte göras i fast inredning och tekniska installationer. Ytskikt och färgsättning på fast inredning och tekniska installationer får inte ändras.
4. Byggnadsminnets skyddsområde får inte ytterligare bebyggas eller väsentligt ändras. Se avgränsning på karta i bilaga 1.
5. I parken får markbeläggning av smågatsten, tegelmurar och bänkar av betong inte tas bort, ändras eller byggas för.
6. I parken får växtlighetens karaktär inte väsentligt ändras.
7. Byggnaden med pergola samt parken ska vårdas och underhållas så att dess kulturhistoriska värden inte minskar. Vård- och underhållsarbete av byggnad och pergola ska ske med material och metoder, som är anpassade till byggnadens arkitektoniska gestaltning och befintliga byggnadsmaterial och utföranden.

Särskilda skäl

Länsstyrelsen klargör i sitt PM att en byggnadsminnesförklaring inte innebär att en byggnads tillstånd fryses. Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen lämna tillstånd enligt 3 kap. 14 § KML till att byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsbestämmelserna. Denna paragraf syftar till att ett byggnadsminne ska kunna utvecklas, men med varsamhet och hänsyn till bärande arkitektoniska och kulturhistoriska värden, kan detta både gagna pågående verksamheter och byggnadsminnets långsiktiga bevarande.

Kultur- och fritidsförvaltningens synpunkter

Kultur- och fritidsförvaltningen yttrar sig om byggnadsminnesförklaringen utifrån ett verksamhetsperspektiv. Förvaltningen har fört dialog med Länsstyrelsen under utarbetandet av förslag till byggnadsminnesförklaring. Förvaltningen har framfört synpunkter som Länsstyrelsen delvis tagit i beaktande i förslaget.

Kultur- och fritidsförvaltningens finner att föreslagen byggnadsminnesförklaring är komplex. Ett byggnadsminne kan komma att utmana framtida renoveringsbehov och eventuellt behov av verksamhetsanpassningar i en byggnad, vars användning redan begränsas genom detaljplanebeteckningen, folkparksändamål.

Samtidigt skulle ett beslut om en byggnadsminnesförklaring innebära att folkparken blev Sveriges yngsta byggnadsminne, vilket i sig skulle vara en positionering i att värna kulturarven.

Kultur- och fritidsförvaltningen gör bedömningen att det, även efter en byggnadsminnesförklaring, är möjligt att bedriva en fullt fungerande verksamhet i byggnaden utan alltför stora begränsningar. I Lund finns sedan tidigare flera andra byggnadsminnen, i vilka det bedrivs verksamhet. Exempel på detta är Theologicum, Universitetshuset, Rådhuset, Stäket, Universitetsbiblioteket, Östervångsskolan med flera.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat yttrande över förslag till byggnadsminnesförklaring av folkparkshuset med park i Lund, Väster 5:10 och del av Väster 7:1, samt översända yttrandet till kommunstyrelsen

Urban Olsson
kultur- och fritidsdirektör

Annika Eklund
kulturchef

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Akten